

Datum: 2020-02-29
Tid: kl 10.00 - 13.00
Plats: Andreasgården, Mora

Närvarande:

Från styrelsen närvarade Karl-Erik Andersson, John-Erik Eggens, Lennarth Larsson och Arne Sundquist.

Hedersordföranden Eric Erlandsson närvarade också under Veterantinget.

Från Vasaloppsorganisationen deltog Gun-Britt Cristoferson, Eva-Lena Frick och Mats Rylander. Anita Holknekt-Andersson svarade för mottagning och "avprickning" av det dryga åttiotalet närvarande veteraner.

1. Veterantinget öppnas

John-Erik Eggens öppnade som vanligt veterantinget med en vallåt på näverlur varefter ordföranden Lennarth Larsson hälsade alla välkomna, inledde med kort information om programmet och lämnade raskt podiet till Pia Hultgren, SVT.

2. Information om väderläget – Pia Hultgren, Sveriges Radio/TV

Pia Hultgren (PH) gav en kort bakgrund till årets vinter och pekade på att vi nu haft en osedvanlig vinter med det varmaste vintervädret i mannaminne och därmed följande snöbrist. Det varma vädret hade avlösts av ett par kyligare perioder varvid Vasaloppets snökanoner gått för fullt.

Under lördagskvällen och natten till söndag väntades nu in ett djupt lågtryck med varmare vindar och kraftigt snöfall under lördagsnatten och med stor sannolikhet också snöfall under en stor del av söndagen. Temperaturen skulle hålla sig vid -1° – -3° vid starten med sakta högre temperatur under dagen, troligen upp mot någon eller ett par plusgrader i Mora på eftermiddagen. Efter några uppskattande ord om oss VL-veteraner, nöjet att besöka veterantinget samt ett "Lycka till" till morgondagens vasaloppsåkare fick PH en uppskattande applåd och lämnade med snabba steg Andreasgården för nästa engagemang.

Med facit i hand kunde vi konstatera att PH:s förutsägelser stämde på pricken! Snöandet började i Mora helt enligt förutsägelsen sent på lördagskvällen och på söndagsmorgonen hade det fallit mellan 15 och 20 cm lätt snö.

3. Kort info om några aktuella ämnen (Lennarth Larsson, Tommy Bogg)

Lennarth informerade kort om Facebooksidan "Fråga en Veteran" och Tommy tog i sin tur upp några tankar kring ämnet "Idrott och hälsa".

4. Historiska tillbakablickar på några vasalopp under år med slutsiffran 0 - Birger Fält, hedersmedlem och vasaloppsveteran 989

Birger Fält (BF) inledde med 1930-års vasalopp, det första vasaloppet i historien med slutsiffran 0. Det var på många sätt ett speciellt lopp, - 6° vid starten och ett snabbt väderomslag med + 6° redan i Mångsbodarna. Officiella uppgifter visade på +12° vid målgången i Mora. Åttio deltagare stod på startlinjen i Sälen och manfallet blev rekordstort, 42 åkare bröt loppet (!) alltså över 50 %, en siffra som därefter aldrig blivit högre. En för de flesta helt okänd Verner Lundström, Arvidsjaur vann på tiden 6:56:30.

1940 blev BF:s nästa nedslag i vasaloppshistorien. Den då välkände Artur Häggblad, IFK Umeå hade tidigare haft flera förnämliga placeringar vid VM och OS under 1930-

talet med som bäst en bronsplats i stafett vid OS i Garmisch-Partenkirchen 1936 samt därutöver tre segrar i Vasaloppet, 1933, 1935 och 1937. Han var naturligtvis storfavorit och skulle nu komma att ta sin fjärde seger. 1940 var en snörik vinter och man åkte i "idealföre". Efter Evertsberg hade två åkare gått loss, Artur Häggblad och klubbkamraten Gösta Jakobsson. Häggblad drog senare ifrån och vann på tiden 6:23:57, knappt tre minuter före Gösta Jacobsson. *"Det var mitt livs lättaste skidlopp"* sade Artur Häggblad efter målgången.

1950 var det "varmföre" med +4⁰ vid starten och +8⁰ i Mora. 364 startade men 99 av dessa bröt loppet. IFK Mora hade ett urstarkt lag med Mora-Nisse, sexfaldig vasaloppssegrare, Gunnar Eriksson, nybliven världsmästare på 50 km i Rumford, USA och Anders Törnqvist som det här året vunnit Holmenkollens femmil. Nu skulle det bli åka av, man hade ju lagsegern som i en liten ask. Men man hade gjort upp räkningen lite för tidigt! Mora-Nisse vann visserligen, 5:44:09 men som tvåa åkte Martin Karlsson, Hofors in och som trea IFK Umeås Gunnar Karlsson. I stället för "Trippel Mora" blev det nu "Trippel Karlsson"!

1960 stod några av de nu närvarande VL-veteranerna på startlinjen, bl a "60-lopparen" och VL-veteranen 32 Börje Karlsson, Landsbro IF samt VL-veteranen 76 John-Erik Eggens, Lima IF. Den sistnämnde ledde länge loppet men fick sedan se sig frånåkt av både Sixten Jernberg, Lima IF och Rolf Rämngård, Älvdalens IF. Sixten vann på 5:13:26 med Rolf Rämngård som två och John-Erik Eggens på tredje plats.

1970 fanns de båda östtyskarna Gerhard Grimmer och Gert-Dietmar Klaus på startlinjen. De skulle fyra år senare vinna stafetten 4 x 10 km vid VM i Falun. Klaus skulle också komma att vinna vasaloppet men först 1975. Vasaloppet 1970 hade de båda inget att sätta emot mot den åkstarke Lars-Arne Bölling, IFK Mora som vann på 5:08:38 med Grimmer en knapp minut efter i mål. Det var IFK Moras första seger på 17 år efter Mora-Nisses nionde och sista seger 1953!

BF avslutade sin redovisning med att konstatera att 1990 ställdes Vasaloppet in för tredje gången, nu på grund av snöbrist och han avtackades med en välförtjänt applåd.

5. Paliesiuskliniken och arbetet med idrott och hälsa – David Engstedt

David Engstedt, (DE) arbetsterapeut vid Paliesiuskliniken utanför Vilnius i Litauen, lämnade en intressant redogörelse för klinikens verksamhet. Målsättningen är att genom personligt utformat stöd anpassa den enskildes möjligheter att dels kunna bibehålla sitt fysiska och psykiska välbefinnande långt upp i åldern men också att om så önskas kunna förbättra sina prestationer. Kliniken genomför grundliga tester både i laboratorium och också ute på fältet i samband med träning och kan efter analyser utforma träningsprogram och kostvanor som är helt personligt anpassade. DE sammanfattade sin framställning med mottot "Fysisk aktivitet är läkande!" och avtackades på sedvanligt sätt.

6. Huvudsponsorn Preems arbete med hållbarhet – Ulrika Fager

Ulrika Fager, (UF) chef för avdelningen för Communication och Public Affairs inom oljebolaget Preem talade sig varm för Preems stora satsningar på hållbarhet. Oljebranschen är ju sedan flera år ifrågasatt då förbränning och annan användning av petroleumprodukter bidrar till ökad CO₂-halt och därmed följande uppvärmning av atmosfären. UF nämnde i inledningen att Preems fordonsdiesel numera innehåller

minst 50 % Svanenmärkt HVO. Enligt UF leder Preem utvecklingen i Sverige mot ett mera hållbart samhälle. Det gäller då inom området fordonsbränsle där man satsar på att basera bränslet på skogsråvara (sågspån, flis, tallolja och lignin). Preem, som har Gunde Svan som frontfigur inom marknadsföringen, startade sitt samarbete med Vasaloppet 2009 och betonar att man i botten har ett genuint "hållbarhetstänk" och sunda värderingar inom företaget. UF avtackades efter sitt anförande och det blev nu dags för en tiominuters paus innan det var dags att släppa fram Vasaloppets VD Eva-Lena Frick.

7. Det 96:e Vasaloppet – Eva-Lena Frick

Eva-Lena Frick, (ELF) Vasaloppets VD sedan 2016, hälsade alla närvarande välkomna till det nu förestående Vasaloppet och inledde med att tala om de stora svårigheter som detta års vasalopp inneburit för organisationen! ELF talade som vanligt fritt, d v s utan stöd av anteckningar men samtidigt både engagerat och ledigt. Hon talade i bilden av *"en handfull sand som sakta höll på att rinna organisationen ur händerna fram till att ett enda litet gruskorn fanns kvar"*! Man hade denna vinter haft oerhört stora problem med att få spåren åkbara; bara snöbristen som sådan har skapat nästan oöverstigliga problem, ja det begriper ju alla tänkande människor, samma problem har ju funnits hela landet med inställda eller flyttade skidtävlingar! Till råga på allt har den varma vintern medfört att man inte kunna köra sina snökanoner i tillräcklig omfattning, det krävs ju kallgrader för det och här har man ju heller inga småsträckor att arbeta med, det gäller 90 km betonade ELF med eftertryck! Inte nog med det, tusentals kubikmeter smältvatten måste dräneras bort från de stora myrmarkerna på båda sidor om Smågan, ett arbete som blivit akut några dagar före vinterveckan. ELF betonade de otroliga insatser som då och där gjorts av de hundratals frivilliga och starkt engagerade människorna runt Vasaloppet. ELF avslutade med att kommentera det snöfall som nu, s a s "i grevens tid" aviserats och kunde inte låta bli att, trots den stora glädjen över alla övervunna svårigheter och snön som nu skulle komma, konstatera att för oss i organisationen betyder det *"att vi har en hel lång natts hårt arbete att ta itu med!"*.

ELF riktade sig därefter till den närvarande och nyblivne "60-lopparen" VL-veteranen 32 Börje Karlsson, Landsbro IF med en lång bakåtblick mot deras långa vänskap som aktiva skidåkare med rötterna i Småland, Börje i Landsbro och Eva-Lena i närliggande Sävsjö. Börjes dotter Ulrika Karlsson, som nu flera gånger på skidor följt med Börje längs vasaloppsspåret på dennes försök att kunna fullfölja sitt sextionde vasalopp, fanns nu med vid veterantinget och framförde nu som en hyllning till sin far den numera välkända Koppången till gitarrackompanjemang av John-Erik Eggens. Det blev ett mycket värdigt och stämningsfullt avslut på hyllningen till Börje. Att fullfölja sextio vasalopp är en prestation som alla de närvarande har och måste ha stor aktning inför! Ulrika nämnde på förfrågan att hon sedan länge, vid sidan av sitt läkaryrke, ägnat sig åt sång och också utbildat sig i sångkonsten, något som alla de närvarande kunde vitsorda.

Också tre närvarande och nyblivna "50-loppare" fick berättigad uppmärksamhet nämligen 248 Stig Johansson, Skene, 276 Gunnar Olsson, Stora Tuna och 282 Arne Lund, Kungshamn.

ELF:s engagerande tal om årets vasalopp samt talet till jubilarer Börje Karlsson avtackades med en extra lång applåd som samtidigt också riktade sig till de nu nämnda verkliga "lång- och månglopparna".

8. Vasaloppet 100 år – Mats Rylander, Vasaloppet

Mats Rylander (MR), redovisade de satsningar som nu tagit fart inför dels Vasaloppets hundraårsjubileum 2022 dels firandet av det hundra Vasaloppet som beräknas gå av stapeln 2024. Satsningen sträcker sig över spannet 2019 - - 2023. MR nämnde att två viktiga motto för Vasaloppet är "Ett friskare Sverige" och "Vasaloppet är motorn i Motionssverige". Det kan alla vi VL-veteraner instämma i! MR anknöt också till Preems satsning på "ett hållbarare Sverige" och nämnde kort om de satsningar som görs inom Vasaloppets organisation i stort.

9. Stafettvasan 2020 – Arne Sundquist

VL-veteranen 305 Arne Sundquist redovisade kort arbetet med att få ihop två kompletta lag till årets Stafettvasan. Arbetet hade kantats av ett antal återbud och "om-möbleringar" men med den sista kompletteringen avklarad bara en halvtimme före upptaktsmötet i Vasaloppstältet kl 17 på torsdagskvällen kunde två lag mönstras. Lagmedlemmarna kallades nu fram på podiet för sedvanlig medaljutdelning. I Vasaloppsveteranerna Lag 1 med 839 Torleif Bakke som lagledare åkte i tur och ordning 883 Margareta Östensson Lindblom, 839 Torleif Bakke, 241 Ingvar Carlsson, 845 Heinz Felsner och 866 Hans Wiberg. De hade tiden 7:28:01 och med medelåldern drygt 70 år i laget var det utan tvekan en klart godkänd prestation!

Ännu bättre gick det för Vasaloppsveteranerna Lag 2 med 577 Thure Andersson som lagledare. Där åkte i tur och ordning 854 Anders Claesson, 560 Thomas Almqvist, 297 Olle Viklund, 577 Thure Andersson och 943 Karl-Gustav Björk. De hade tiden 6:28:12 med medelåldern 74 år i laget. Det är den hittills snabbaste tid som ett lag bestående av enbart veteraner har presterat av de hittills femton veteranlag som åkt Stafettvasan sedan det första veteranlaget åkte i mål 2013.

10. Övriga frågor och veterantingets avslutning

Då inga ytterligare frågor väcktes avslutades 2020 års veteranting med att ordföranden Lennarth Larsson lyckönskade deltagarna i söndagens vasalopp samt bjöd in till den sedvanliga lunchen med pasta, köttfärssås och gemensam samvaro.

Minneanteckningarna fördes av:

/Arne Sundquist/

VL-veteran 305, styrelseledamot och sekreterare